

Datum: 8. 1. 2021

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
Gospod Janez JANŠA, predsednik
Gregorčičeva ulica 20,25
1000 Ljubljana

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI
Gospod Janez Cigler Kralj, minister
Štukljeva cesta 44
1000 Ljubljana

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO
Gospod Zdravko Počivalšek, minister
Kotnikova 5
1000 Ljubljana

**ZADEVA: PREDLOGI DELODAJALSKIH ORGANIZACIJ ZA UVRSTITEV V
PREDLOG INTERVENTNEGA ZAKONA PKP8**

V imenu reprezentativnih delodajalskih organizacij na vas naslavljamo predloge Trgovinske zbornice Slovenije, Združenja delodajalcev Slovenije, Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije, ki naj se uvrstijo v predlog PKP8.

1. PREDLOG REŠITVE NEVTRALIZACIJE DVIGA MINIMALNE PLAČE V 2021

V zvezi z minimalno plačo v nadaljevanju posredujemo dva alternativna predloga, kot sledi v nadaljevanju.

Spodaj podpisane reprezentativne delodajalske organizacije vztrajamo, da najkasneje do 30. 9. 2021 socialni partnerji opravimo strokovno razpravo glede vsebine formule za določitev višine minimalne plače, kot izhaja iz 3. člena Zakona o minimalni plači (Ur. l. RS, št. 13/10 s spremembami in dopolnitvami), upoštevajoč merila, kot izhajajo iz Člena 5 predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o ustreznih minimalnih plačah v Evropski uniji, priporočila OECD, ugotovitve in priporočila Fiskalnega sveta ter podatke UMAR in Banke Slovenije ter z zaključki razprave seznanijo Vlado RS in pristojna ministrstva.

• **Predlog 1**

Predlagamo, da se drugi odstavek 5. člena prehodnih in končnih določb Zakona o spremembah zakona o minimalni plači (Ur. l. RS, št. 83/18) spremeni tako, da glasi:

»Minimalna plača znaša:

- **za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2019, 886,63 evrov,**
- **za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja 2020 do 31. decembra 2021, 940,58 evrov,**
- **za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja 2022 dalje, kot določa 3. člen zakona.«**

Predlagamo, da se z interventnim zakonom opredeli, da za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2021, zaposlenim, ki so prejemniki zakonsko določene minimalne plače, pripada izplačilo mesečnega neto kriznega dodatka v višini 65,00 EUR, ki je oproščen plačila davkov in prispevkov ter se izplača iz proračuna Republike Slovenije in ni del pomoči v okviru de minimis.

Obrazložitev:

Že uveljavitev tretjega odstavka 2. člena novele Zakona o minimalni plači je z izločitvijo dodatkov, delovne in poslovne uspešnosti iz minimalne plače vplivala na dodatni dvig stroškov dela v gospodarstvu s 1. 1. 2020, v povprečju od najmanj 8 % do tudi preko 20 %.

S 1. 1. 2021 pa novela zakona s 3. členom uveljavlja nov način določanja zneska minimalne plače, ki bi ob predpostavki zgolj upoštevanja izračunanega zneska življenjskih stroškov za leto 2016 (zadnji znani podatek) pomenil dvig minimalne plače v razponu od najmanj 12 % do 32 %. Posledično bi se stroški dela v podjetjih ponovno multiplikativno dvignili.

Takšno povečanje minimalne plače v času največje gospodarske krize zadnjih 70 let za podjetja v gospodarstvu ni izvedljivo, ob tem pa moramo upoštevati navedeni dvig s 1. 1. 2020, ki ga je gospodarstvo že moralo izvesti v času pandemije in enormnega gospodarskega upada. Dvig minimalne plače tudi ne pomeni dviga stroška dela zgolj za najnižje plačane, temveč pomeni dvig plač tudi zaposlenim v ostalih plačnih razredih za vzpostavitev razmerij, ki bi bila porušena (uravnalovka).

Po podatkih Eurostat »Minimum wage statistics« (podatki pridobljeni februarja 2020), je bila Slovenija uvrščena v skupino 2 evropskih držav, ki so imele januarja 2020 minimalno plačo vsaj 500,00 EUR, vendar nižje od 1.000,00 EUR. S predvideno spremembo višine minimalne plače bi se Slovenija uvrstila v skupino 3 evropskih držav, ki imajo nacionalne mesečne minimalne plače vsaj 1.000,00 EUR. V tej skupini so bile januarja 2020 države kot so Španija, Francija, Nemčija, Belgija, Nizozemska, Irska in Luksemburg. Glede na bruto plačo ob upoštevanju razlik v ravneh cen z uporabo paritet kupne moči (PKM) za izdelke gospodinjestev za končno potrošnjo pa je bila Slovenija že v januarju 2020 razvrščena v skupino 2, to je v skupino tistih evropskih držav z najvišjo minimalno plačo glede na standard kupne moči.

Avgusta leta 2020 je UMAR izdal analizo »Minimalna plača v Sloveniji v obdobju krize in konjunktura«. Iz analize izhaja, da je bilo razmerje med minimalno plačo in povprečno plačo v letu 2019 kar 50,6 %, kar nas po podatkih OECD (članice OECD, 2019) uvršča v sam vrh med državami članicami EU, za Slovenijo se uvrščata celo Francija in Luksemburg. Po navedenih podatkih rast minimalne plače v Sloveniji po letu 2009 presega rast produktivnosti, kar je zaskrbljujoče. Tako je kumulativna realna rast minimalne plače v obdobju 2000-2019 za 30 odstotnih točk višja od kumulativne realne rasti produktivnosti dela.

Pri tem je potrebno poudariti, da se podjetja zaradi posledic epidemije COVID-19, kljub sprejetim ukrepom, srečujejo z ogromno gospodarsko škodo, tista, ki zaradi vladnih ukrepov ne morejo opravljati svoje dejavnosti ali jo lahko opravljajo le delno, pa so že na robu preživetja in likvidnosti, kljub ukrepom, praktično ni več. Na to kaže tudi podatek Zavoda RS za zaposlovanje (ZRSZ), in sicer se je v letu 2020 na ZRSZ na novo prijavilo 98.244 brezposelnih oseb, kar je 31,3 % več kot leta 2019. Prav tako je bilo ob koncu decembra 2020 na ZRSZ prijavljenih 87.283 brezposelnih oseb, kar je za 15,9 % več kot konec leta 2019. Prav tako je zaskrbljujoče, da so optimistične napovedi glede umiritve epidemije oziroma pandemije, pričakovane šele

koncem leta 2021.

Z namenom ohranitve delovnih mest in ob tem, da se delodajalci zavedamo, da je tudi za zaposlene delo v trenutnih razmerah, povezanih z ukrepi za preprečevanje širjenja COVID-19, oteženo, predlagamo za leto 2021 drugačen način izplačila dviga minimalne plače, in sicer v obliki neto dodatka, ki je oproščen plačila davkov in prispevkov ter se izplača iz proračuna Republike Slovenije. Neto dodatek se določi vsaj v višini 65,00 EUR, kar predstavlja predvideno razliko med neto minimalno plačo, ki bi jo delavec prejel v primeru določitve višine minimalne plače upoštevaje znesek minimalnih življenjskih stroškov in višino minimalne plače, ki jo je delavec prejel v letu 2020. Dodatek ni del pomoči v okviru de minimis.

Na ta način bi prejemniki minimalne plače prejeli enako neto izplačilo, kot v primeru določitve višine minimalne plače upoštevaje znesek minimalnih življenjskih stroškov, povečanega za 20 %. Glede na navedeno v tem primeru nikakor ne gre za zamrznitev minimalne plače, temveč kvečjemu za to, da znamo vsi trije partnerji drug drugemu prisluhni, tako delavcem z minimalno plačo kot tudi našemu gospodarstvu, ki ima zaradi posledic epidemije COVID-19 ogromno gospodarsko škodo, ki znaša že več kot 4,5 mrd EUR upada prihodkov.

Predlagani ukrep ne pomeni nesorazmerne obremenitve proračuna Republike Slovenije glede na ostale, že sprejete ukrepe. Po podatkih SURS je bilo na dan 31. 12. 2019 pri pravnih osebah v gospodarstvu 33.621 prejemnikov minimalne plače. V kolikor bi bilo število prejemnikov minimalne plače v gospodarstvu enako tudi v letu 2021, bi izplačilo neto dodatka v višini 65,00 EUR predstavljalo letno breme za proračun v višini 26.224.380 EUR.

- **Predlog 2 (podredni predlog)**

»Za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2021, prejme delodajalec povrnjeno razliko (bruto II) med višino minimalne plače, kot jo določa 3. člen zakona in 940,58 evri. Sredstva se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije. Razliko Republika Slovenija povrne delodajalcem najkasneje v roku petnajstih dni od roka določenega v drugem odstavku 134. člena Zakona o delovnih razmerjih.«

Obrazložitev:

Predlagana je rešitev, ki se nanaša na Zakon o spremembah Zakona o minimalni plači (Uradni list, št. 83/18). Predlagana rešitev upošteva dejstvo, da naj bi se s 1. 1. 2021, skladno z zadnjo novelo Zakona o minimalni plači zvišal znesek minimalne plače in predvideva možnost, ki je bila že razpravljana med socialnimi partnerji, da zaradi pomoči delodajalcem znesek zvišanja med dosedanjim zneskom minimalne plače in novim zneskom minimalne plače, ki naj bi stopil v veljavo s 1. 1. 2021, podjetjem od 1. 1. do 31. 12. 2021, subvencionira Republika Slovenija kot povečan strošek dela v višini nastale razlike. Subvencija bi nevtralizirala učinek povišanja minimalne plače skladno z novelo Zakona o minimalni plači, ki se je uveljavila s 1. 1. 2019 na ta način, da breme povečanja stroškov dela iz naslova uveljavitve Zakona o spremembah zakona o minimalni plači **premostitveno v letu 2021 prevzame nase proračun RS s 100 % refundacijo povečanih stroškov dela**. Zaradi zagotavljanja likvidnosti delodajalcev se predlaga, da Republika Slovenija refundira razliko najkasneje v roku petnajstih dni od zakonsko določenega skrajnega plačilnega dne, ki je do 18. v mesecu za pretekli mesec. Tak predlog v sedanjih razmerah ponuja rešitev, ki v največji meri ohranja varnost delovnih mest na eni strani in konkurenčno sposobnost podjetij na drugi strani.

2. PODALJŠANJE UKREPA ČAKANJA NA DELO TER VIŠINA POVRAČILA NADOMESTILA PLAČE

Delodajalske organizacije vztrajamo, da je potrebno ukrep začasnega čakanja na delo podaljšati do konca aprila 2021. Pri tem velja poudariti, da se ukrep začasnega čakanja na delo po veljavni zakonodaji konča z 31. januarjem 2021 in nima možnosti podaljšanja, kar je nesprejemljivo, saj smo še vedno soočeni z odlokom vlade, ki podjetjem delno ali v celoti prepoveduje opravljanje njihove dejavnosti s potrošniki zaradi preprečevanja širjenja epidemije.

Podjetja in njihovi zaposleni, ki na podlagi vladnega odloka, deloma ali v celoti ne morejo opravljati svoje dejavnosti, in so zaradi epidemije tudi najbolj prizadeti, praktično ne morejo koristiti drugega ukrepa, kot je npr. delno subvencioniranje skrajšanja delovnega časa, saj svoje dejavnosti ne izvajajo, ker je ne smejo. Zaradi izpadov prihodka imajo podjetja težave tudi pri financiranju izplačila nadomestila plač delavcem, ki jih država ne povrne v celoti. Okrevanje gospodarskih, še posebej storitvenih in obrtnih dejavnosti, po epidemiji COVID-19 bo izjemno zahtevno, vsakršno podaljševanje prepovedi dela, brez podpornega ukrepa »začasnega čakanja na delo«, pa vsekakor pomeni dodatno poslabšanje možnosti podjetij za okrevanje in s tem tudi za ohranitev številnih delovnih mest.

Predlagamo besedilo 69. člena ZZUOOP spremeni tako, da se glasi:

»Delodajalec iz prejšnjega člena lahko napoti posameznega delavca na začasno čakanje na delo najdlje do 30. 4. 2021.

Vlada lahko ukrep iz prejšnjega člena s sklepom podaljša največ za obdobje osmih mesecev, vendar ne dlje kot do 31. 12. 2021.«

Predlagamo, da se besedilo 73. člena ZZUOOP spremeni tako, da se glasi:

»Izplačilo nadomestila plače (bruto II) za čas čakanja na delo, ki ga delavcu izplača delodajalec, delodajalcu v celoti povrne Republika Slovenija.

3. PODALJŠANJE ROKA ZA IZPLAČILO REGRESA ZA LETNI DOPUST ZA LETO 2021

»Ne glede na drugi in tretji odstavek 131. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS in 81/19) lahko delodajalec delavcu izplača regres za letni dopust za koledarsko leto 2021 najkasneje do 31. decembra 2021.«

Obrazložitev:

Zaradi epidemije COVID-19 je močno prizadeta likvidnost številnih slovenskih delodajalcev, ki le stežka zagotavljajo potrebna likvidna sredstva za stroške dela. S tem sistemskim ukrepom se delodajalcem omogoča vsaj minimalen dodaten manevrski prostor za obvladovanje likvidnostnih tveganj, ki so posledica krize, na drugi strani pa se ohranja sorazmernost pri varovanju pravic delavcev.

4. DOLOČITEV ROKA ZA IZPLAČILO ODPRAVNINE

»Ne glede na šesti odstavek 108. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16,

15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS in 81/19) lahko delodajalec delavcu v letu 2021 izplača odpravnino v celoti ali v več mesečnih obrokih najkasneje v roku šest (6) mesecev od prenehanja pogodbe o zaposlitvi.«

Obrazložitev:

Zaradi epidemije COVID-19 je močno prizadeta likvidnost številnih slovenskih delodajalcev, ki le stežka zagotavljajo potrebna likvidna sredstva za stroške dela, zaradi česar so pogosto primorani poseči po odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov nekaterih delavcev. S tem sistemskim ukrepom se delodajalcem omogoča vsaj minimalen dodaten manevrski prostor za obvladovanje likvidnostnih tveganj, ki so posledica krize. Zaradi plačila odpravnin ob prenehanju delovnega razmerja nekaterih delavcev, ki imajo daljše obdobje zaposlitve pri zadnjem delodajalcu, je namreč pogosto ogroženo izplačilo stroškov dela delavcem, ki še ostajajo v delovnem razmerju.

Podpisniki apeliramo na Vlado RS, da podane predloge podpre in jih vključi v predlog PKPS, s čimer bomo skupno ohranili več tisoč delovnih mest in preprečili še večjo škodo gospodarstvu.

Z odličnim spoštovanjem,

Boštjan Gorjup, l. r.
Predsednik GZS

mag. Mariča Lah, l. r.
Predsednica TZS

Branko Meh, l. r.
Predsednik OZS

Marjan Trobiš, l. r.
Predsednik ZDS

Drago Delalut, l. r.
Predsednik ZDOPS